

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Turcya. — Azya. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Czerniowce, 17. stycznia. Na założenie trywialnej szkoły w włości Duboutz obowiązali się tamtejszy właściciel dóbr i gmina Duboutz do następujących składek:

1. Właściciel majątności pan Szymon Szymonowicz bierze na siebie obowiązek wystawić w włości Duboutz za stosownem przyczynieniem się gminy porządny budynek, na umieszczenie szkoły i nauczyciela. Również oświadcza, że własnym kosztem sprawi potrzebne sprzęty szkolne, które równie jak szkołę obowiązuje się gmina zawsze w jak najlepszym stanie utrzymywać.

2. Na utrzymanie nauczyciela przeznacza rzeczona gmina roczną składkę 180 r. m. k. po wieczne czasy, i daje mu do użytku ogród przy szkole.

3. Nakoniec obowiązuje się gmina zaopatrywać należycie szkołę w opał i posługę.

Bukowiński c. k. rząd krajowy ma sobie za szczególniejszą przyjemność, tę godną naśladowania dążność ku rozszerzeniu oświaty ludu podać niniejszem z uznaniem do wiadomości publicznej.

Wiedeń, 10. lutego. Dnia 11. lutego 1857, wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany VI. zeszyt dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 22. Rozporządzenie cesarskie z 21. stycznia '857, którem się niższo-austryacka miarę i wagę w księstwie Styryjskiem za jedyne prawną miarę i wagę ogłasza.

Nr. 23. Obwieszczenie ministerstwa finansów z 31. stycznia 1857, obowiązujące objęte w powszechnym związku celnym kraje koronne względem przemiany głównego celnego urzędu II. klasy w Cieszynie na expozyturę głównego celnego urzędu I. klasy w Bodenbach.

Nr. 24. Dekret ministerstwa handlu, przemysłu i robot publicznych z dnia 1. lutego 1857, którym się na mocy najwyższego postanowienia z 25. stycznia 1857 termin do przeprowadzenia cesarskiego rozporządzenia z 6. sierpnia 1855 (nr. 45. Dziennika ust. państwa) względem zaprowadzenia niższo-austryackiej miary i wagi w Galicji po dzień 1. kwietnia 1857 rozciąga.

Nr. 25. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i najwyższej władzy policyjnej z 3. lutego 1857, prawomocne we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem wojskowego Pogranicza — tyczące się kompetencji przy nadawaniu pozwolenia do zbierania subskrybentów lub prenumerantów na drukowane pisma zagraniczne.

Nr. 26. Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 5. lutego 1857, prawomocne we wszystkich w powszechnym celnym związku objętych krajach koronnych, względem łagodnego postępowania celnego z zagranicznymi walcami z miedzi, które sprowadzają dla fabryk, wybijających materje krajowe.

Sprawy krajowe.

(Mianowanie. — Akta łaski monarszej. — Pobyt Ich Mości Cesarstwa w Medyolanie — Przygotowania w Węgrzech na przyjęcie Ich Mości Cesarstwa. — Poszukiwania historyczne. — Wynagrodzenie rodziny Stojanowicza.)

Wiedeń, 13. lutego. Jego Ces. kr. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 27 stycznia r. b. mianować najłaskawiej prowizorycznego dyrektora gimnazjum tarnowskiego, *Ludwika Petri* rzeczywistym dyrektorem tego zakładu naukowego.

— J. E. minister finansów bar. Bruck spodziewany w Wiedniu z powrotem dopiero 20. b. m.

— Jego Ces. kr. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 6. b. m. nadać najłaskawiej miastu Monza znaczenie i tytuł królewskiego miasta z właściwemi do znaczenia przywilejami.

— Dalej rozkazał Jego Ces. kr. Apostolska Mość najłaskawiej tego samego dnia 29. więźniom w medyolańskim domu poprawy opu-

ścić resztę, dwóm połowę zasądzonej kary, a jednemu zamienić karę dwumiesięcznego więzienia na areszt domowy; jako też 13 więźniom kryminalnym w Brescii, 9 w Como a 7 w Pawii opuścić resztę zasądzonej kary, zawiesić proces kryminalny, wytoczony w trybunale w Brescii 44 członkom gmin Geroli, Padiany i Cremezzany za opór stawiony c. k. żandarmeryi na dniu 8. lipca 1855, i uwolnić od dalszej indagacji inne osoby oskarżone w tym procesie o współwinowajstwo.

Wszystkie te najwyższe akta łaski zostały natychmiast wykonane.

Z Medyolanu piszą gazecie tryestyńskiej z 8. b. m.:

„W ostatnich trzech dniach udzielał Jego Mość Cesarz audycyi wielu prywatnym, a każdy, co doznał tego zaszczytu niemoże nachwalić się łaskawość Monarchy. Także Jej Mość Cesarzowa wyświadczyła tu już niejedno, wielkie dobrodziejstwo. Rozmaite poezye i wiersze przygodne, jakie sami rzemieślniczy układają w narzeczu medyolańskim, a które sprzedawane po ulicach lud rad kupuje i czyta, świadczą najchlebniej o silnem wrazeniu, jakie łaskawość ukochanych Monarchów sprawiła między ludnością, a zarazem mogą być uważane za najszczerzy wyraz jej wdzięczności. Wczoraj w południe wyjeżdżał Jego Mość Cesarz do Monzy, wyniesionej właśnie najwyższem postanowieniem do godności miasta królewskiego (citta regia), gdzie z uczestnictwem kilku znakomitości ze stanu wojskowego i cywilnego wyprawiano znowu wielkie polowanie. Wieczorem powrócił Monarcha do Medyolanu i znajdował się w towarzystwie Jej Mości Cesarzowej na pierwszym przedstawieniu baletu „Il Montecristo“ w teatrze della Scala. Ale przedstawienie to było ni-najświetniej.“

Z Pesztu piszą z 2. lutego do *Ally. Ztg.*: Pierwszych dni tego miesiąca zgromadzili się tu: kardynał-prymas węgierski, tudzież biskupi, biskup i kilku innych magnatów węgierskich dla naradzenia się względem uroczystości przyjęcia Najjaśniejszych Państwa i poczynienia potrzebnych w tej mierze przygotowań. W niedziele była recepcya u J. cesarzew. królewicz. M. Arcyksięcia Albrechta, a wieczór zabawa, na którą zaproszono obecnych tu członków szlachty znakomitej. Rada gminy w Budzie podwyższyła jednogłośnie budżet miejski, przeznaczając znaczną sumę na przygotowania do uroczystego przyjęcia JJ. MM. Cesarstwa. — Pewien literat węgierski, p. Decsei, zamierza odbyć podróż naukową do Azji dla zbadania siedziby pierwotnej ludu madjarskiego. Na podróż tę wpłynęły już znaczne składki ze strony krajowców.

— Donosiliśmy w swoim czasie — powiada *Gazeta Wiedeńska*, że mordercy poddanego austryackiego Myny Stojanowicza zostali za naleganiem c. k. internuncjusza w Konstantynopolu i c. k. konzula w Szkutarach należycie ukarani wyrokiem władz tureckich. Teraz zaś powiodło się staraniom c. k. internuncjusza uzyskać jeszcze od Porty wynagrodzenie dla rodziny zabitego w kwocie 12.000 piastrow i sumę tę odesłano już rodzinie jego mieszkającej w Dalmacji.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Czynności w parlamencie z 9. lutego.)

Londyn, 7. lutego. Książę Cambridge, książę Newcastle, Lord i Lady Stanley of Alderley i kilku innych gości Królowy opuścili wczoraj zamek Windsor. We wtorek ma być wyprawiony na zamku wielki koncert z 200 instrumentów na cześć 17. rocznicy zaślubin Jej Mości Królowy. Z dniem 12. lutego przeniesie się dwór, jak słyhać na 3 tygodnie do pałacu Buckingham.

Rząd mianował kilku kuratorów, którzy zajmą się utworzeniem galerii z portretów znakomitych w historii osób. Pierwszym kuratorem jest kaźdoczesny prezydent tutejszej rady. — Depesza telegraficzna z Rzymu donosi, że Mr. (dawniej arcydziekan) Rob. Wilberforce przygotowuje się w Rzymie do kapłaństwa katolickiego, lecz że zachorował niebezpiecznie na febrę gastryczną i został odwieziony do Albano.

Londyn, 9. lutego. Na dzisiejszem posiedzeniu izby wyższej oświadczył Lord Clarendon w odpowiedzi na interpelację Lorda Lyndhurst, że artykuł *Monitora* o Księstwach naddunajskich wywołał wielkie zadziwienie. Firman zwołujący dywan dozwala wprowadzić rozważać kwestyę względem połączenia Księstw, ale zastrzega Porcie prawo monarchiczne. — Potem wniesiony został bil rządowy względem kary deportacyi, izba przyjęła go z pochwałą i dozwoliła odczytać po raz pierwszy. W końcu przyrzekł Lord Cla-

rendon przedłożyć izbie dokumenta, odnoszące się do zatargów z Persją i Chinami.

W izbie niższej oświadczył *Kanclerz skarbu*, że przedłożenie projektu finansowego nastąpi w piątek. *D'Israeli* zapowiedział, że na przyszłym posiedzeniu udowodni wbrew oświadczeniu Lorda Palmerstona, jako istniejące w istocie tajemny traktat między Francją i Austrią, którym Napoleon zagwarantował Cesarzowi austriackiemu posiadłości jego we Włoszech. — W odpowiedzi na zapytanie *Layarda* wspomniał *Vernon Smith*, że Feruk Khan otrzymał w Paryżu nowe instrukcje i jest nadzieja, że układy pomyślnie się zakończą.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Rada państwa. — Medal sternikowi hiszpańskiemu. — Podatek od akcyi. — Sprawozdanie banku.)

Paryż, 10. lutego. Baron Wendland, minister bawarski przy dworze francuskim, otrzymawszy rozkaz towarzyszyć swemu Monarsze w podróży do Włoch, odjechał do Rzymu. — Armia francuska podczas wyprawy krymskiej straciła kilku jenerałów, którym powierzone były komendy wielkiej wagi. Rząd oddając cześć ich pamięci rozkazał, ażeby ich popiersia wykute w marmurze umieszczone były w galeryach pałacu wersalskiego. Wykonanie tych rzeźb poruczono najznakomitszym artystom francuskim.

Paryż, 9. lutego. Cesarz znajdował się przedwczoraj na posiedzeniu rady państwa, gdzie naradzano się nad wojskowym kodeksem karnym, który, jak słychać, ma być przedłożony Ciału prawodawczemu dopiero na przyszłorocznej sesyi.

Hiszpańskiego sternika Taborę, który podczas ostatniej powodzi w Andaluzji uratował kilka francuskich okrętów handlowych i wyświadczył ważne usługi korwecie Newton nagroził Cesarz złotym medalem honorowym pierwszej klasy.

Cesarz rozkazał, ażeby przyjęcie Feruk Khana i jego dworu w Tuileryach przedstawione zostało w dużym obrazie, który ma być umieszczony w galeryi wersalskiej.

Pierwszy sekretarz ambasady francuskiej w Konstantynopolu przybył tu, jak słychać, w bardzo ważnej misyi pana Thouvenela. — Rosyjski minister handlu zamówił tu bardzo wiele maszyn parowych, przeznaczonych dla towarzystwa żeglugi, zawiązanego pod opieką rządu rosyjskiego.

Podług dziennika *Patrie* obliczono podatek od akcyi i t. p. w budżecie dochodów z roku 1858 na 17 milionów. Niepodlega żadnej wątpliwości, że Ciało prawodawcze potwierdzi ten projekt na najbliższej sesyi, i że podatek ten będzie już pobierany od 1. stycznia 1858.

Sprawozdanie banku za rok 1856, oczekiwane już od kilku dni, zostało dziś ogłoszone w *Monitorze*. Podane w niem cyfry dowodzą dostatecznie, że przeszłoroczna powszechna stagnacya handlu nie wywarła żadnego szkodliwego wpływu ani na czynności ani też na zysk banku.

Włochy.

(Wojska austriackie z Parmy do Piacenzy. — Przejazd Króla Bawarskiego i Wielkiego księcia Michała. — Wsparcie ubogim. — Łaska Ojca św. na wygnańców. — Brewe papieskie do ks. arcybiskupa Trypolitańskiego.)

Gazz. di Parma donosi pod dniem 6go b. m.:

„Wczoraj zrana o godzinie 7mej odszedł c. k. austriacki batalion, który stał tu załogą, gościńcem wiodącym do Piacenzy; jenerał-major bar. Paumgarten, parmeński korpus oficerów i parmeńska muzyka wojskowa towarzyszyli odchodzącemu wojsku daleko za miasto. Jenerał Paumgarten powrócił potem do Parmy, ale wkrótce udał się znowu za swoim batalionem.

Dnia 3go b. m. odbyła Jej królewicz. Mość księżna Rejentka przegląd wspomnionego c. k. batalionu na placu przed pałacem książęcym; przejeżdżała z Jego królewicz. Mością Księciem wzdłuż frontu, a potem kazała defilować wojsku. Podczas audyencji poze-gnawczej, na której jenerał Paumgarten prezentował c. k. austriackich oficerów, rozmawiała Jej królewicz. Mość ze wszystkimi bardzo uprzejmie. Wieczorem była w apartamentach książęcych wielka uczta dworska i bal, na który zaproszeni byli c. k. austriacy oficerowie i wielu oficerów parmeńskich.

Jej królewicz. Mość Księżna Rejentka nadała przy tej sposobności orderki kilku oficerom austriackim.

Jego Mość Król Bawarski Maksymilian chciał 7go b. m. po dwudniowym pobycie w Modenie udać się na Bononię do Florencyi a ztamtąd za kilka dni w dalszą podróż chcąc na 13. b. m. stanąć w Rzymie.

Jego Cesarzew. Mość Wielki Książę rosyjski Michał przybył 5go b. m. do Turynu, gdzie go u dworca kolei przyjmował Jego królewicz. Mość książę Carignan, poczem udali się obadwaj do Jego Mości Króla. Dnia 6go b. m. zwiedzał Jego cesarzew. Mość osobliwosci Turynu; wieczorem miał być na przedstawieniu w „Teatro regio“. W Genuy zwiedzał najznakomitsze kościoły i pałace i dom ubogich; większą część miasta obchodził pieszo, odwiedzał w szpitalu w Pomatone chorych rosyjskich, i pochwalił troskliwość, z jaką są pielęgnowani.

Z Rzymu donoszą pod dniem 3go b. m.: Jego Świątobliwość Papież chce nastęrczyć ubogim w okolicy miasta stosowny zarobek, wyznaczył 12.000 sztuków w prywatnej kasy swojej na przedsięwzięcie jakiej budowli pożytecznej. Władze postanowiły użyć tej sumy na budowlę gościńców.

Rzym, 5. lutego. Kilka znakomitych familii szlachty rzymskiej i stanu miejskiego udawało się na początku zeszłego roku z prośbą do Ojca Świętego, ażeby dozwolił ich krewnym, znajdującym się na wygnaniu od roku 1850, obchodzić uroczystość wielkannocną w gronie familii. Ojciec Święty nieodmówił tej prośbie, i nie jedna ła radości spłynęła wtedy przy powitaniu. Wygnańcy zachowywali się podczas tych odwiedzin jak najprzyzwoiciej, i rozstali się z familją punktualnie w oznaczonym czasie. Z początkiem tego roku ponowili krewni swoją prośbę i nieodmówiono im łaski. Owszem przydłużył Ojciec Święty niektórym tak dalece termin odwiedzin, że mogą teraz już przybyć do Rzymu. Tę ojcowską łaskę Papieża na wygnańców politycznych, przebywających po największej części w Malcie, San Marino i Piemontcie, uważają powszechnie za wróżbę zupełnego przebaczenia.

J. Ś. papież wydał z powodu zamordowania arcybiskupa paryskiego następujące brewe do księdza arcybiskupa Tripolitańskiego.

Pius IX. Papież.

Szanowny bracie! Pozdrowienie i błogosławieństwo apostolskie!

Sroga boleść musiała zapewne dotknąć duszę Twoją, gdy Nasz szanowny brat Marie Dominique Auguste Sibour, arcybiskup paryski, z którym byłeś pokrewniony, zginął śmiercią okrutną z rąk świętokradzkich pewnego niegodnego księdza. Boleść tę łatwo pojmujemy, gdyż i serce Nasze przejęte zostało najgłębszym smutkiem na wiadomość o tem optakany wypadku.

Smutek serca Naszego wzmógł się jeszcze po odczytaniu czułego listu Twoego do Nas, z którego dowiadujemy się, że i tak już złamany chorobą, musiałeś jeszcze doznać i tego ciosu bolesnego. Jedna jest tylko na to pociecha, że s. p. arcybiskup rzuciwszy doczesność, wszedł do królestwa niebieskiego: pociecha to wielka dla Ciebie i dla Nas. Jakoż okazywał on za życia szczególne uszanowanie tak dla osoby Naszej, jak i dla stolicy apostolskiej, a przytem odznaczał się pobożnością, gorliwością i innymi cnotami chrześciańskimi. Pracował nad zbawieniem powierzanej mu trzody z tak wielką gorliwością i z takim staraniem, że pewni jesteśmy jego zbawienia wiecznego. Tobie zaś zalecamy, byś zdrowia swego nie narażał, i spodziewamy się, że za pomocą Bożą wkrótce je odzyskasz. Szczerze Ci tego życzymy z tem zapewnieniem, że pozostajemy dla Ciebie w szczególnej miłości, a w dowód jej przyjmijmy apostolskie błogosławieństwo Nasze, jakie Ci z głębi serca dajemy.

Dan w Rzymie u św. Piotra, dnia 22. stycznia 1857, pontyfikatu naszego w jedynastym roku.

Pius IX., Papież.

Niemce.

(Czynności sejmiku związkowego. — Br. Brunow w Berlinie. — Opozycya izb pruskich.)

Frankfurt, 7. lutego. Na posiedzeniu sejmiku związkowego z 5. b. m. przedłożyło przydyum pismo odwołujące dotychczasowego ambasadora rosyjskiego przy sejmie związkowym, p. barona Brunow. Na to dane jest następujące, odpowiedź w zwyczajny sposób na to pismo. Potem nastąpiły uwiadomienia, że publikowana została uchwała z 6. listopada r. z. względem ochrony dzieł literackich i artystycznych od przedruku i naśladowania, jako też że nastąpiły deklaracye przystąpienia do ugody zawartej w roku 1851 w Gotha między kilkoma rządami związkowymi względem przyjmowania osób wydalonych i bez przytułku.

Rząd król. bawarski zaproponował dla załatwienia procedury sądowej i większej pewności prawa, ułożyć dla wszystkich państw związkowych powszechny kodeks pod względem sądownictwa i wykonywania prawnych wyroków, i wniosek ten oddano pod rozważę przynależnego wydziału.

— Baron Brunow, poseł rosyjski przy dworze berlińskim, przybył 8. b. m. do Berlina.

— Blizszą wiadomość względem opozycyi pruskiej Izby deputowanych co do ustaw finansowych donoszą dziennikowi *Dresdner Journal* z Berlina: rząd pruski niemyśli ani odwołać podatku od budynków, na który Izba najbardziej powstawała, ani też robić z tego kwestyi gabinetowej. (Komisyja finansowa Izby deputowanych przystąpiła już do obrad nad projektem powszechnego podatku od budynków, i odrzuciła 14 głosami przeciw 5 pierwszy paragraf tego projektu). Wszelako może przyjść łatwo do do ważniejszych kroków, jeśli Izba zechce odrzucić projekt względem zaprowadzenia trzyletniej służby w linii.

Rosya.

(Rada wojenna. — Projektowane koleje żelazne. — Szczepy mongolskie Rosyi przychylne.)

Petersburg, 4. lutego. Z rozkazu J. M. Cesarza zebrało się tu kilku komendantów wojsk na Kaukazie i nad morzem kaspijskim, i byli obecni na radzie wojennej, na której według doniesień dziennika *Hamb. B. H.* naradzano się nad rozłożeniem i skoncentrowaniem wojsk, tudzież względem powzięcia innych środków z powodu wypadków w Persyi. Kilku kuryerów wysłano w krótkich przerwach do Orenburga i na Kaukaz. Przed kilkoma dniami odjechali ztąd jenerał-majorowie i szefowie ze sztabu prawego skrzydła kaukazkiej linii kordonowej, Kappherr, i oddzielnego korpusu sybirskiego, Gintowt. Natomiast zaś przybył tu z Memlu komendant trzeciego korpusu armii, jenerał jazdy baron Wrangel I.

Z Warszawy piszą z 6go lutego do *Hamb. B. H.*: Niedawno wspomniano o zamierzonej budowie kolei żelaznej między Kijowem i Odessą, i mającą prowadzić na Humań i Bałtę. Wiadomość ta jednak potrzebuje jeszcze stwierdzenia. Za rzecz pewną

donoszą jednak z Petersburga, że inna linia ma uzupełnić sieć rosyjskich kolei żelaznych, a mianowicie idąca z Moskwy do Radziwiłowa, i któraby się przeto połączyła z koleją wschodnio-galicyską. Z Radziwiłowa prowadziłaby na Żytomierz i Kijów, i w gubernii orelskiej połączyłaby się z koleją moskiewsko-krymską. Linia ta jest dla handlu wywozowego Wołynia i Podola bardzo ważną. Kraje te mają już wprawdzie gościńce wodące do Gdańska i Odessy, lecz kolej wspomniana przecinałaby je w poprzek, i ułatwiłaby przewóz towarów i ziemiopłodów na Berdyczów rzekami spławnymi do morza.

Według korespondencji do *Pszczoly północnej z Kiachty* niepokoją się w głębi Chin powstaniem coraz bardziej się szerzącym. Kupcy sprzedają więc towary swoje prawie już wyłącznie tylko za gotowe pieniądze. — Kilka południowych szczepów mongolskich wysłano przeciw powstańcom. Jak wiadomo należą Buryjcy zamieszkali w kraju zabajkańskim także do szczepu mongolskiego, który stoi pod wpływem rządu rosyjskiego. Szkołę rosyjsko-mongolską liczącą do 60 uczniów, przeniesiono teraz z Kiachty do Selengińska. Rząd rosyjski utworzył jedną z brygad kozaków zabajkańskich wyłącznie z samych tylko Buryjetów, a nawet oficerów aż do rangi rotmistrza i komendanta szwadronu wybrał z krajowców mongolskich.

Turcyja.

(Wiadomości bieżące.)

Okretem „Thabor“ nadeszły do Marsylii wiadomości z **Konstantynopola** z 2. lutego. Sultan przyjmował pana Thouvenela na osobnej audyencji i polecił mu wyrazić Cesarzowi Francuzów podziękowanie swoje za szczęśliwe ukończenie regulacji granicy besarabskiej i odzyskanie wyspy węzowej.

Azja.

(Położenie Szacha perskiego.)

Gazeta powszechna zawiera następującą korespondencję z Tryestu:

Niedowierzano wiadomości, by dwór perski miał się skłonić na propozycję Anglii, ogłoszone równocześnie z zajęciem Buszyru, gdyż trudno było pogodzić uległość Szacha ze zdobyciem owego portu, a prócz tego zdawało się niepodobnym równoczesne nadejście obudwu depezy. A jednak przyjął Szach propozycję Anglii, i to głównie dlatego, że ściągnął na siebie nieprzyjaźń duchowieństwa i pewnej części poddanych. Już od niejakiego czasu woła było Szacha kazać przypiąć u piersi swoich wizerunek Alego, a który władcy perscy zwykli nosić wtedy tylko, gdy se w obawie o swoją osobę, upatrując w tem ochronę od skrytobójstwa. Iman Dzume, najwyższy kapłan Szytów, wzbraiał się dopełnić tej ceremonii i zakazał nawet swemu zastępcy Naibowi Mirzie Murtusa znajdować się na tej uroczystości u Szacha. Tym sposobem musiał podrzędny któryś z duchownych przypiąć Szachowi u piersi wizerunek Proroka. Iman Dzume, wezwr Seskir Mirza i Mirza Seid Chan są szefami partyi nieprzyjznej Szachowi i mają zamiar obalić go a natomiast posadzić na tronie Murada Mirze, zdobywcę Heratu. Najbardziej obawia się Szach fanatycznej sekty Babi, mającej licznych zwolenników w prowincyi Luristanie, w Ispahanie i około Szyrasu, i tamtejsi jenerałowie Elui Khan i Mehmed Taghi Khan otrzymali rozkaz czuwać jak najściślej nad zabiegami tej sekty. Z Rosyi nadeszły do Teheranu pieniądze subwencyjne, ale z kraju mało co wpływa do skarbu publicznego.

Moniteur de la Flotte zawiera wiadomości z Chin z doniesieniem jaki panował stan rzeczy w Kantonie pod d. 16. grudnia. Doniesienia te prostują i wyjaśniają niektóre wiadome już szczegóły. Od czasu zaszytych sporów z gubernatorem Yeh pogorszyło się położenie coraz bardziej, lecz strata w zabudowaniach i towarach nie jest tak wielka, jak ją podawano. Miasto potąd stoi jak stało, a z trzynastu dzielnic „Czy Sau-Honk“ (przedmieścia zamieszkałego przez Europejczyków) pięć tylko spalono. Szkoda zresztą z pożaru nie wynosi i połowy tego co roku 1823, kiedy to jak wiadomo spłonął Kanton ogniem. Najgorsza, że kupcy znacznie wynoszą się całkiem z Kantonu. Przy rozpoczęciu kroków nieprzyjacielskich przyrzekł adm. Seymour Europejczykom, że ochraniać każe osobę ich i majątek ile możności od niebezpieczeństwa. Lecz zapomniał o spółstwie w Kantonie, nie pomyślał tej tłuszczy niesfornej i drapieżnej, która tuła się po całym mieście, upędzając się wszelkimi sposobami z zyskiem lub łupieżą. Liczba tych lazzaronów w Kantonie co kradną i rabują, gdzie tylko mogą wynosi teraz 25 do 30.000. Zaledwie rozpoczął admirał Seymour ogień na wszystkich punktach warownych w mieście i nad rzeką dla złamania uporu Yeh'a, wpadło hultajstwo na przedmieście cudzoziemców wyznaczone, zrabowali sklepy i magazyny europejskie, a potem je spalili. Admirał wysłał niezwłocznie dwa okręta z eskadry swej, kazał tłuszcze zebraną rozpędzić i wystrzałami z dział dla postrachu przerzedzić; bomby jednak angielskie sprawiły większy jeszcze pożar. Fregata francuska „Virginie“ wysłała oddział wojsk z czterema moździerzami na ląd, by napędzić podpalaczy; wkrótce też po stracie wielu poległych i rannych rozprószyli się na wszystkie strony, i dopiero wtenczas wzięła załoga z okrętu „Virginie“ do gaszenia pożaru. Przedmieście chińskie najwięcej ucierpiało, tak od rabunku, jak i od ognia Anglików. Z 80 zaś faktoryi i magazynów europejskich znajdujących się w Czy-Sau-Honk spaliło się tylko 21, zaczem mylnie wprzód doniesiono, jakoby w ogóle dziewięć ich tylko pozostało.

Z dwunastu wielkich faktoryi należących do kupców w Honk i leżących na przedmieściu tatarskim, spaliło się podczas pierwszego bombardowania Anglików dziewięć, a kupcy angielscy ich spółnicy ponieśli znaczne straty. W połowie miesiąca grudnia obawiano się nowych napadów spólstwa. Położenie mieszkańców Kantonu utrzymujących się prawie jedynie z handlu, i których liczba wynosi do pół miliona — jest bardzo przykre. Sprawozdawca wątpi, by Seymour dopiął swego zamiaru, i może wypadnie mu wyprawić się na Pekin.

Afryka.

(Wybrzeża marokańskie. — Melilla. — Zamiary Francuzów. — Ryfini.)

O terażniejszym stanie rzeczy na wybrzeżu marokańskim i w pogranicznych dystryktach od Algieru donoszą dziennikowi *Preuss. Corresp.*: W okolicy hiszpańskiej twierdzy Melilli trwał spokój przez kilka miesięcy. Wzmocnienie załogi Melilli szwadronem kawaleryi, krążenie statku wojennego u wybrzeża Ryfinów aż do przyładka Tres Forcas, i oświadczenie gubernatora, że działa twierdzy przepuszczać będą tylko te statki kabylskie, które proszą o pozwolenie i otrzymały paszporta — wszystkie te środki sprawiły bardzo dobry skutek. Najstarszy syn Cesarza marokańskiego i jenerał Albu Basza Tangeru i prowincyi nadbrzeżnej bawili przez jakiś czas z korpusem kawaleryi pomiędzy Ryfinami, by w imieniu Cesarza przywrócić spokój, powściągnąć jak najsurowiej rabunki morskie i zmusić ich do zapłacenia haraczu i indemnizacyi za zrabowanie angielskiego okrętu kupieckiego „Hymen“. Książę i Basza uspokoili się zupełnie chwilowym stanem rzeczy i kazali już nawet zapowiedzieć wizytę gubernatorowi; ale oddaniu przeszkodziła nagła zmiana rzeczy. Rząd hiszpański zmuszony zaburzeniami w Maladze odwołał z Melilli część załogi, osobliwie konnicę, statek wojenny opuścił wybrzeże, a gubernator otrzymał rozkaz niezajmować się już więcej udzielaniem paszportu Kabyłom. Natychmiast zaczęła objawiać się pomiędzy Ryfinami dawna zuchwałość; dopuszczali się znowu rozmaitych zaczepek i ponawiali je odtąd bezkarnie. Ale w tym samym czasie, gdy rząd hiszpański dla zaburzeń wewnętrznych nie mógł zajmować się sprawami u wybrzeża marokańskiego, powzięli Francuzi stanowczy zamiar przygotować na przyszłą wiosnę wyprawę na wschodnio-marokańskie dystrykty pograniczne. Pograniczną rzekę Melonie przekroczyli Francuzi zeszłej jesieni jeszcze i zajęli potem przyładek Agua. Ostatnich pięciu tygodni użyli na to, by na zajętych punkcie wznieść i uzbroić małą twierdzę, a oraz zbudować dwa szerokie i trwałe gościńce aż do granicy. Tamtejsza mała obronna zatoka nastęrcza dogodną stację ich okrętom, i tym sposobem uzyskali już na morzu i na lądzie silny punkt oparcia do dalszych działań wojennych, które, jak słyhać, mają rozpocząć się zaraz z nadejściem wiosny. Jeśli to się potwierdzi, natenczas może zajść wielka zmiana w całym dystrykcie od granicy algierskiej aż do Melilli. Francuzi, uzbrojeni w dostateczne siły, zdołają z łatwością opanować to pogranicze obfite w saliny aż do złotej rzeki pod same mury Melilli, i dołożą bez wątpienia wszelkich starań, by uzyskać bezpieczną zatokę pośród wysp Kafarskich.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Medyolan, 10. lutego. Jego c. k. apostoł. Mość rozkazał zrestaurować obraz al fresco Leonarda da Vinci w kościele S. Maria delle Grazie przedstawiający wieczerę Pańską, tudzież odnowić inne obrazy i rysunki znajdujące w refektarzu tego kościoła i postawić Leonardowi da Vinci pomnik w Medyolanie. Na opędzenie kosztów wyznaczono 20.000 zlr. z kasy eraryalnej.

Paryż, 12. lutego. Wczoraj wieczór renta 3 proc. 68.35. — Wielki książę Konstanty ma dnia 15. b. m. przybyć do Turynu. — Następca tronu Wirtembergskiego spodziewany jest w Paryżu w podróży do Nissy. — *Monitor* donosi, że miasto Paryż zaciągnęło nową pożyczkę w sumie 50 milionów franków.

Paryż, 13. lutego. *Monitor* donosi: Ponieważ misya hrabiego Morny w Petersburgu zapewne się przedłuży, przeto na przyszłą sesję mianowany został p. Schucider prezydentem zgromadzenia prawodawczego. — Stałe podatki wynosiły z końcem stycznia r. b. o 4,380.000 franków więcej niż w roku 1856. — *Pays* donosi, że Wielki książę Konstanty w drugiej połowie kwietnia oczekiwany jest w Tulonie, gdzie na przyjęcie jego przygotowują wielki festyn morski. — *Pays* ubolewa nad stosunkiem między Austryą a Piemontem. Powiada, że stosunek taki przeciwny jest pomyślności Włoch. — Wczoraj wieczór renta 3% 68.52½.

Londyn, 12. lutego: Na posiedzeniu izby niższej przyznał Lord Palmerston, że konwencja francusko-austriacka została podpisana. Ta konwencja jednak niema mocy obowiązującej, gdyż Austrija nie miała czynnego udziału w wojnie. D'Israeli twierdzi, że ten traktat istnieje. — Peel usprawiedliwia swoją mowę o Rosyi.

Genoa, 10. lutego. Hrabia Paryża w przejeździe z wyspy Sardynii przybył wczoraj do Genuy.

Modena, 9. lutego. J. M. Król bawarski zabawiwszy dwa dni w Modenie, udał się w dalszą podróż do Bononii.

Konstantynopol, 6. lutego. Szeich ul Islam zachorował niebezpiecznie. — Z Bombaju przybyło znowu 7000 wojska do zatoki perskiej. Korpus armii liczący 5000 wojska, między temi 4000 Anglików i 1000 Spahów, przybył do Kabulu, z kąd razem z wojskiem Dost Mahomeda wyruszy na Herat. Rosyianie koncentrują coraz znaczniejsze siły zbrojne nad morzem kaspijskim.

Smyrna, 6. lutego. Za sześć tygodni rozpoczną się roboty około kolei żelaznej ze Smyrny do Aidin.

Ateny, 7. lutego. Admirał Rouet Vilaumez oznajmia rozkazem dziennym, że jeden batalion wojska w tych dniach odpłynie z Pyreju. — Jestto początek ustąpienia wojsk okupacyjnych z Grecyi. — Rocznicę wyładowania Króla w Nauplii obchodzono uroczystie. Przed południem było *Te Deum* w kościele, wieczór bal u Dworu, na którym się tą razą znajdował także admirał francuski z swoimi oficerami.

Bombay, 16. stycznia. Z Buszyru nie donoszą nic ważnego. Anglicy stoją w oszańcowanym obozie o półtora mili od warowni; w mieście stoją dwa pułki. W pobliżu stoi 15.000 wojska perskiego.

Honkong, 25. stycznia. Chińczycy gotują się do ataku. — Kilka łodzi napadło na paropływ pocztowy „Thistel“; kilku ludzi poległo, kilku zostało rannych. Bombardowanie Kantonu trwa jeszcze, miasto wkrótce będzie zburzone.

Alexandrya, 7. lutego. Powrót wice-króla odroczone na czas nieograniczony.

Kurs lwowski.

Dnia 14. lutego.	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski . . . . . mon. konw.	4	44	4	47
Dukat cesarski . . . . . „ „	4	46	4	50
Półimperyal zł. rosyjski . . . . . „ „	8	21	8	25
Rubel srebrny rosyjski . . . . . „ „	1	37	1	38
Talar pruski . . . . . „ „	1	33	1	34
Polski kurant i pięciozłotówka . . . . . „ „	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	82	30	83	—
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	80	—	80	30
5% Pożyczka narodowa . . . . . kuponów	86	—	86	45

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 12. lutego.		za sto	w przecięciu
Obligacje długu państwa 5%	85 ¹ / ₈	85	85 ¹ / ₁₆
detto pożyczki narod. 5%	87 ¹ / ₈	87 ¹ / ₁₆	87 ¹ / ₁₆
detto detto detto 3%	—	—	—
detto detto . . . . . 4 ¹ / ₂	75 ¹ / ₂	75 ¹ / ₈	75 ¹ / ₈
detto detto 4%	67 ¹ / ₄	67 ¹ / ₂	67 ¹ / ₂
Pożyczka z losami z r. 1834	—	—	—
detto detto z r. 1839	137	138	137 ¹ / ₂
detto detto z r. 1854	111	—	111
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 . . . . . 5%	—	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr. 5%	—	—	—
detto galicyjskie i węgierskie 5%	81 ¹ / ₄	81 ¹ / ₂	81 ¹ / ₂
detto krajów koron. 5%	—	—	—
Akcyje bankowe	1038	1040	1039
Bankowe listy zastawne 5% z term. wypłaty za 12 miesięcy za 100 złr.	—	—	—
Akcyje n. a. Tow. eskp. na 500 złr.	602 ¹ / ₂	—	602 ¹ / ₂
Akcyje austr. Instyt. kredyt. handlu i przemysłu na 500 złr. (30% wpłacone)	284 ¹ / ₂	288	287
Akcyje c. k. uprzyw. tow. wschod. kolei żel. państwa na 200 złr. czyli 500 franków	301	303	304
detto na 130 złr. czyli 325 frank.	311	—	311
Akcyje kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.	2300	2315	2310
Akc. kol. Budziń.-Lincko-Gmundz. na 250 złr.	—	—	—
Akcyje kolei Cesarzowy Elż. na 200 złr.	203	203 ¹ / ₄	203 ¹ / ₂
Akcyje południowo-póln. niem. kolei komunikacyjnej na 200 złr.	216 ¹ / ₂	220 ¹ / ₂	219 ¹ / ₂
Akcyje kolei nadcisańskiej na 200 złr.	202 ¹ / ₂	203 ¹ / ₂	203
Akcyje Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.	579	580	579 ¹ / ₂

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 12. lutego.		w przecięciu.
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	105 104 ⁷ / ₈ 105 l.	3 m.
Berlin za 100 tal. prus.	—	2 m.

	za sto	w przecięciu
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 ¹ / ₂ fl. 104 ¹ / ₄ 1/8 l.	—	104 ¹ / ₈ 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	121 ¹ / ₂ 3/8	121 ¹ / ₂ 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	77 ¹ / ₄ 3/8 l.	77 ³ / ₈ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	— 2 m.
Liwna za 300 lire toskań.	—	— 2 m.
Londyn za 1 funt. sztrl.	10-10 11	10-10 ¹ / ₂ 3 m.
Lyon za 300 franków	—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	104 104 ¹ / ₄	104 ¹ / ₈ 2 m.
Marsylia za 300 franków	—	— 2 m.
Paryż za 300 franków	—	— 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	266	266 31 T. S.
Cesarskie dukaty	8	8 Agio.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 14. lutego.
Oblig. długu państwa 5% 85¹/₁₆; 4¹/₂ 75³/₁₆; 4% —; 4% z r. 1850 —; 3% —; 2¹/₂% —. Lo sowane obligacje 5% 300. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 —. Wiéd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcyje bank. 1046. Akcyje kolei póln. 2330. Głognickiej kolei żelaznej —. Oedenburskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 583. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiédniu —. Akcyje niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. 605 złr.
Amsterdam 1. 2 m. —. Augsburg 104³/₄ 3 m. Genua — 1. 2 m. Frankfurt 104 2 m. Hamburg 77¹/₄ 2 m. Liwna — 1. 2 m. Londyn 10 — 10¹/₂. 2 m. Medyolan —. Marsylia —. Paryż 122. Bukareszt 266¹/₂. Konstantynopol 448. Smyrna —. Agio duk. ces. 8. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. — 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 81¹/₈. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 111⁵/₈. Pożyczka narodowa 87⁵/₁₆. C. k. austr. akcyje skarh. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akcyje c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 292³/₄. Hypotekar. listy zastawne —. Akcyje zachodniej kolei żelaznej 204¹/₂.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. lutego.
Hr. Dzieduszycki Alex., z Lachowiec. — Hr. Dzieduszycki Kazimirz, z Niesluchowa. — Hr. Dzieduszycki Włodz., z Polurzycey. — PP. Tchórznicki Juliusz, z Cuculowiec. — Kłednicki Feliks i Maleczyński Julian, z Zarzyc. — Szymanowski Maurycey, z Słociny. — Udrycki Adolf, z Wielkich Mostów.

Dnia 15. lutego.
Hr. Badeni Wład., c. k. szambelan, z Glinian. — PP. Mauthner Maciej, c. k. przeł. pow., z Gródka. — Reszytłowicz Tymot., z Przemysła. — Jarszyński Nereusz, z Małowód. — Godlewski Antoni i Jabłonowski Aloizy, ze Stryja. — Nikorowicz Mik., z Ulwówka. — Pietruski Teofil, z Błonia. — Jan Fryderyk, z Łowczy. — Męciniński Fran., z Hut. — Postruski Klem., z Putiatyniec. — Korzeniowski Leon, z Staregosioła.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14. lutego.
Hr. Stadnicki Alex., do Przemysła. — PP. Petrowicz, do Gródka. — Siarczyński Zygmunt, do Streptowa. — Czajkowski Jan, adwokat krajowy, do Kamionki. — Ks. kanonik Romaszkan Grzegorz, do Żółkwi.

Dnia 15. lutego.
Hr. Morsztyn Tad. i Hr. Dzieduszycki Alex., do Dembicy. — Hr. Dzieduszycki Kaz., do Niesluchowa. — PP. Kraft, c. k. kapitan i Bartmański, c. k. komis. komit., do Dembicy. — Dylewski Marian, do Wiszni. — Udrycki Adolf, do Wielkich Mostów — Obertyński Leop., do Stronibab. — Papara Szczepny, do Rawy. — Hubicki Karol, do Ożydowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 13. lutego.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
s. god. zrana	324.79	— 1.8°	89 4	zachodni	mier. śnieg
2. god. popoł.	324.06	— 0.8°	82.8	"	" pochmurno
10. god. wiecz.	320.35	— 2.2°	94.5	"	sil. śnieg

Wysokość śniegu 65...

KRONIKA.

Z zapowiedzianych dwunastu wieczorów muzykalno-deklamacyjnych urządzonych w pałacu niegdyś hr. Potockich za staraniem Dyrekcji Towarzystwa ku kształceniu muzyki w Galicyi, dotychczas odbyło się sześć. Dalesze sześć odraza Dyrekcya do wielkiego postu. Siódmy z kolei **wieczór muzykalno-deklamacyjny** Towarzystwa muzycznego zapowiedziany jest na dzień **25. lutego**.

W uzupełnieniu zarysu organizacji c. k. armii (ob. nr. 36 Gaz. Lwow.) podajemy jeszcze następujące szczegóły:

Do instytutów c. k. należą kasy wojenne (1 uniwersyalno-wojenny urząd płatniczy i 15 kas wojennych); magazyny żywności, własny zarząd eraryalny przy dostawie mięsa w czasie wojny, administracye budownictwa, ekonomiczna komisya umundurowania (1 komisya główna w Stockerau, 7 komisji i 3 filalnych składów mundurów), szpitale wojskowe (29 szpitali wojskowych, szpitale wojskowe, pułkowe, batalionowe, infirmarye, łaźnie wojskowe, z których 2 w Czechach, w Cieplicach i w Karlsbadzie), wojskowe zakłady lekarskie, koszary w których zbierają się wojskowi wysyłani w dalszy pochód, kompanie karne i areszta wojskowe. — Do osobnych instytutów armii należy artylerya techniczna (składająca się z 18 samoistnych komendantów arsenałów artyleryjnych), stajnie i stadniny wojskowe, instytut wojskowo-geograficzny i 5 domów dla inwalidów.

Władze wojskowe dzielą się według służbowych kategorii na grupy rozmaite. Naczelnym wodzem armii jest sam Cesarz. Wykonaniem rozkazów najwyższych zajmuje się wojskowa kancelarya centralna J. M. Cesarza. Najwyższą władzą wojskową, której podlegają pośrednio lub bezpośrednio wszystkie wojska, zakłady i zwierzchności wojskowe, jest naczelną komenda armii. Pod

względem taktycznym podzielono armię na brygady, dywizye, korpusa armii, (których jest 13) i na 4 armie. Komendanci tych oddziałów armii stanowią władze armii z charakterem przeważnie wojskowym. Dla ułatwienia wyższego kierunku służby wojskowej i administracyjnej armii podzielono monarchyę geograficznie na 10 okręgów (jenerality), a każdej krajowej komendzie jeneralnej przysłużyła w jej okręgu prawo komendy wojskowej i władza administracyjna nad wszystkimi w okręgu tym oddziałami wojskowymi, instytutami i władzami armii. Geograficzne odgraniczenie jeneralnych komend okręgowych zastosowano do politycznego podziału kraju. — Co do władz artyleryjnych, tedy rozporządza nowy statut organizacyjny, że oprócz 4 dyrekcji artyleryi polnej w Wiédniu, w Weronie, Budzie i we Lwowie zaprowadzona być ma w każdej jenerality stale krajowa dyrekcya artyleryjna, która mobilizacyi nie podlega i tak w czasie pokoju jak i podczas wojny składać się ma z 1 jenerał-majora i jednego podręcznego oficera z charakterem adjutanta.

— W Lyonie wyszło rozporządzenie, by wszyscy fabrykanci zapatek fosforycznych używali na przyszłość do swych wyrobów tylko czerwonego fosforu.

— Rząd hiszpański zaprowadził niedawno szkołę dyplomatyczną. Dawane być mają w zakładzie tym przedewszystkiem takie nauki, jakie później przydać się mogą urzędnikom archiwów królewskich. Przepisano kurs trzyletni i następujące przedmioty naukowe: Powszechną paleografię wraz z ćwiczeniami praktycznymi; krytykę historycznych i literackich pomników piśmiennictwa; łacinę średniowieczną; język staro kastylijski i staro-galicjański; historycę hiszpańską wieków średnich z szczególnym poglądem na formę rządową, administracyę itd.; tudzież początki archeologii.